

Sygn. akt IIIRC 266/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia Sądu Rejonowego Bogna Witek

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Aneta Wcisło

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2014 r. w Kędzierzynie - Koźlu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich K. B. (1) i K. B. (2) reprezentowanych przez B. B.

przeciwko A. B.

o alimenty

1. zasądza od pozwanego A. B. tytułem alimentów na rzecz małoletnich powodów K. B. (1) ur. (...) i K. B. (2) ur. (...) kwoty po 550 zł (pięćset pięćdziesiąt złotych) miesięcznie na rzecz każdego z nich, łącznie alimenty w kwocie 1.100 zł (jeden tysiąc sto złotych) miesięczne, płatne z góry do rąk matki małoletnich powodów B. B. do dnia 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 16 lipca 2013 r.,

2. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

3. odstępuje od obciążania powódki kosztami postępowania w sprawie w zakresie w jakim powództwo oddalono, które w tej części zalicza na rachunek Skarbu Państwa,

4. nakazuje ściągnąć od pozwanego A. B. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 660 zł (sześćset sześćdziesiąt złotych) tytułem należnej opłaty sądowej oraz kwotę 12 zł (dwanaście złotych) za klauzulę wykonalności,

5. wyrokowi w pkt 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 266/13

UZASADNIENIE

16 lipca 2013 roku wpłynął do tutejszego Sądu pozew małoletnich K. B. (1) i K. B. (2) reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego B. B. przeciwko A. B. o alimenty po 1.000 zł./miesięcznie. Ponadto małoletnia K. B. (1) i K. B. (2) reprezentowani przez przedstawiciela ustawowego B. B. zażądali zasądzenia od A. B. na ich rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu podano, że A. B. pozostaje w związku małżeńskim z B. B.. Z ich związku pochodzą małoletni K. B. (1) i K. B. (2). Ich ojciec, A. B., nie łoży na ich utrzymanie, pozostając w stanie separacji faktycznej z B. B.. Obecnie zamieszkują oni wspólnie z matką w oddanym im w najem lokalu mieszkalnym. Lokal ten został w ostatnim czasie częściowo wyremontowany za kwotę 8.000 zł., które B. B. pożyczyła od członków najbliższej rodziny. Potrzeby małoletnich powodów są istotnych rozmiarów. Małoletnia K.

B. (1) jest uczennicą ostatniej klasy szkoły gimnazjalnej, zamierza korzystać z korepetycji z języka angielskiego i ogniska plastycznego w celu lepszego przygotowania się do egzaminu wstępnego do Liceum Plastycznego w O.. K. B. (2) jest w wieku przyspieszonego rozwoju fizycznego i psychicznego, co wymaga częstej wymiany odzieży oraz większych wydatków na żywność. Koszt używania lokalu mieszkalnego, w którym zamieszkują wynosi około 1.400 zł./miesięcznie w okresie jesienno-zimowym oraz 1.000 zł. w okresie wiosenno-letnim.

B. B. jest zatrudniona w miejscowej jednostce Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. za wynagrodzeniem w wysokości 2.210,35 zł. Nie posiada oszczędności ani majątku o istotnej wartości. A. B. prowadzi działalność gospodarczą, pobierając dochód w wysokości co najmniej 5.000 zł. Jest właścicielem zabudowanej nieruchomości gruntowej w R. oraz trzypokojowego mieszkania w K., a także oszczędności w banknotach i złocie.

W reakcji na pozew odpowiedź wniósł A. B., domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od małoletnich powodów na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pisma A. B. podał, iż B. B. wraz z dziećmi byli przez wiele lat na jego utrzymaniu. Aktualnie wyprowadziła się ona wraz z nimi ze wspólnie zajmowanego miejsca zamieszkania w R., zamieszkując z nowym partnerem w lokalu mieszkalnym na terenie K.. W dalszej kolejności podał, że w czerwcu 2012 roku utracił najistotniejszego w jego działalności gospodarczej klienta Przedsiębiorstwo (...) S.A. w K., co znacznie zmniejszyło osiąganę przez niego dochody. Od lipca 2012 roku nie uzyskuje prawie żadnego dochodu, co wymaga od niego oszczędnego trybu życia. Pomimo tego stara się kontaktować z dziećmi oraz spędzać z nimi mile czas, chodząc do kina albo na wspólne posiłki.

Reasumując swoje stanowisko, pozwany podał, że nie jest w stanie łożyć na utrzymanie swoich małoletnich dzieci w wymiarze wyższym niż 250 zł./miesięcznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny;

A. B. i B. B. pozostają w związku małżeńskim od (...). Z tego związku pochodzi ich dwoje małoletnich dzieci: K. B. (1)–ur. (...) oraz K. B. (2)–ur. (...).

12 stycznia 2005 roku A. B. i B. B. zawarli umowę o rozdzielności majątkowej małżeńskiej.

Dowód: skrócony odpis aktu urodzenia K. B. (1) –k.5

skrócony odpis aktu urodzenia K. B. (2) –k.5

skrócony odpis aktu małżeństwa A. B. i B. B. –k.6

umowa majątkowa małżeńska z 12 stycznia 2005 roku –k.10

Małoletnia K. B. (1) ma obecnie 15 lat i uczęszcza do III klasy szkoły gimnazjalnej. W skład jej kosztów utrzymania wchodzi: żywność-400 zł./miesięcznie, odzież-150 zł./miesięcznie, wydatki szkolne-100 zł./miesięcznie. Chce uczęszczać na korepetycje z języka angielskiego-100 zł./miesięcznie

Choruje na skoliozę. Wymaga noszenia gorsetu ortopedycznego-150 zł./miesięcznie oraz aparatu ortodontycznego-3.000 zł./miesięcznie

Małoletni K. B. (2) ma obecnie 13 lat i uczęszcza do I klasy szkoły gimnazjalnej. W skład jego kosztów utrzymania wchodzi: żywność-400 zł./miesięcznie, odzież-150 zł./miesięcznie, wydatki szkolne wraz z nauką pływania-130 zł./miesięcznie

Wymaga noszenia aparatu ortodontycznego-3.000 zł./miesięcznie.

B. B. ma 41 lat i zamieszkuje w K.. Świadczy pracę w charakterze specjalisty w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. za wynagrodzeniem w wysokości 2.210,35 zł./miesięcznie. Pozostaje w nowym związku emocjonalnym.

Wynajmuje trzypokojowy lokal mieszkalny za czynszem w wysokości 834 zł. W skład kosztów jego eksploatacji wchodzi koszt energii elektrycznej-60 zł./miesięcznie, energia gazowa -300 zł./miesięcznie w okresie jesienno-zimowym ; 150 zł./miesięcznie w okresie wiosenno-letnim dostęp do internetu-40 zł., telewizja kablowa -70 zł. Od czerwca 2012 roku zamieszkuje w nim wspólnie z dziećmi.

A. B. ma 44 lata i zamieszkuje w R.. Prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą, świadcząc usługi w postaci nadzoru informatycznego. Od blisko 5 lat nie zajmował się naprawą ani sprzedażą komputerów. Do czerwca 2012 roku pełnił nadzór informatyczny w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w K., pobierając z tego tytułu dochód w wysokości 7.000-8.000 zł. W tym czasie podmiot ten zakończył swoją działalność. W 2010 roku osiągnął dochód w wysokości 146.091,72 zł. brutto, natomiast w 2011 roku w wysokości 115.557,72 zł. brutto W 2012 roku była to kwota 19.009,82 zł. brutto. Od lipca 2012 roku zajmuje się głównie naprawą kas fiskalnych dla klientów indywidualnych. Obecnie uzyskuje dochód w wysokości 1.300-1.500 zł./miesięcznie, przeznaczając około 1.000 zł. na składki z tytułu ubezpieczenia społecznego. Planuje otworzyć punkt sprzedaży kas fiskalnych. Nawiązał już współpracę z jedną z firm, która produkuje kasy fiskalne. W związku z jej rozpoczęciem jest zadłużony na kwotę 10.000 zł.

Od czerwca 2012 roku zamieszkuje w domu jednorodzinnym, stanowiącym częściowo jego własność, wspólnie z matką i bratem. Koszt podatku od nieruchomości, wywozu nieczystości i zakup materiału grzewczego wynosi 6.000 zł./rocznie. Ponadto do kwoty tej dochodzi kwota energii elektrycznej- 180 zł./miesięcznie i dostępu do internetu-100 zł./miesięcznie. Jest również współwłaścicielem wspólnie z matką i bratem gruntów ornych o powierzchni 3 ha, które pozostają w użytkowaniu. Pobierają dotację rolna w tego tytułu w wysokości 1.100 zł. Jest również właścicielem lokalu mieszkalnego w K., którego koszty utrzymania wynoszą około 400 zł./miesięcznie. Posiada oszczędności w kwocie 20.000 zł. oraz samochód H. (...) z 2000 roku.

Utrzymuje kontakty z dziećmi. Od czasu zabezpieczenia powództwa w niniejszej sprawie łoży regularnie na ich utrzymanie 800 zł./miesięcznie.

Dowód: zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia –k.8, 61

faktury VAT –k.24-2670,72-7680, 83-85,86,88-94,114

informacja o zaliczce na podatek dochodowy –k.27-30

zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym 2012 –k.32-39

karta informacyjna leczenia szpitalnego K. B. (1) –k.62

umowa najmu lokalu mieszkalnego –k.63-65

polecenia przelewu-k.69,71,79

zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym 2010 –k.117-122

zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym 2011 –k.117-122

zeznania B. B. –k.129-130

zeznania A. B. –k.130

Sąd zważył, co następuje;

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Podstawowy zarys prawa alimentacyjnego jest unormowany w dziale III, tytule II ustawy z dnia 25 lutego 1964r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59 ze zm.-dalej "k.r.o."). Zgodnie z art. 128 k.r.o. obowiązek

dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Jednocześnie w art. 129§1 k.r.o. precyzuje się ten obowiązek, stanowiąc że: » Obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych-obciąża bliższych stopniem przed dalszymi «. Dalsze, szczegółowe, unormowanie dotyczące obowiązku alimentacyjnego rodzica wobec dziecka zawarte zostało w art. 133§1 k.r.o. Przepis ten stanowi, iż: » Rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania «. Również ten przepis nie zawiera jeszcze wyczerpującej regulacji obowiązku alimentacyjnego rodzica wobec dziecka, w szczególności nie zawiera przesłanek warunkujących wysokości świadczenia alimentacyjnego. Regulacja ta znajduje się w art. 135 § 1 k.r.o., który stanowi, iż: » Zakres świadczeń zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego «. Zobowiązany swój obowiązek alimentacyjny względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może przy tym częściowo lub w całości spełnić poprzez osobiste starania o utrzymanie lub wychowanie dziecka (art. 135 § 2 k.r.o.).

Całokształt przytoczonych powyżej uregulowań prawnych prowadzi do wniosku, iż rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych (dostęp do kultury), także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego) według jego zdolności. Powinno ono móc również korzystać z właściwych dla jego wieku rozrywek oraz prawa do wypoczynku. Każde dziecko bezwarunkowo musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby, co trzeba z całą stanowczością pokreślić zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji. Dziecko ma prawo do równej stopy życiowej z rodzicem.(zob. uchwała Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNP 1988, nr 4, poz. 42.). Oznacza to, że jednak również, że dziecko nie ma prawa do wyższej stopy życiowej niż jego rodzic. Nie może ono zatem skutecznie domagać się alimentacji od rodzica ponad jego możliwości majątkowe i zarobkowe. W tym kontekście dobrobyt rodzica umożliwia szersze zaspokojenie potrzeb dziecka, natomiast jego niedostatek nie pozostaje również obojętny na zakres tych potrzeb. Rodzina korzystająca z dochodów związanych z działalnością gospodarczą jednego ze współmałżonków musi też ponosić ujemne skutki takiej działalności-tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 1994 roku, I CRN 61/94, LEX nr 5392)

Przechodząc do zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletnich K. B. (1) i K. B. (2). Sąd uznał je za uzasadnione. Małoletni powodowie, w związku z zaistniałym pomiędzy ich rodzicami konfliktem, zamieszkują w oddanym B. B. w najem lokalu mieszkalnym. Trzeba przy tym dodać, iż strony były w zasadzie zgodne co do zakresu potrzeb bytowych małoletnich powodów. Pozwany nie kwestionował żadnego z wydatków na utrzymanie strony powodowej. Wręcz przeciwnie, oświadczał, iż jest w gotowości zabezpieczyć finansowe potrzeby dzieci, zwłaszcza w zakresie kosztów ich leczenia. Jego stanowisko procesowe koncentrowało się na eksponowaniu, iż nie ma możliwości uczynić zadość żądaniu pozwu. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wskazuje, iż koszt używania i eksploatacji lokalu mieszkalnego, zamieszkałego przez małoletnich powodów, wynosi około 1.300 zł. w okresie jesienno zimowym oraz 1.150 zł. w okresie wiosenno-letnim. Różnica ta jest wywołana zmienną kwotą energii gazowej niezbędnej do jego ogrzewania. Jako że w mieszkaniu tym zamieszkują trzy osoby, koszt ten powinien być podzielony. Oznacza to, że koszt przypadający na jedną osobę wynosi około 433 zł./miesięcznie w okresie jesienno-zimowym oraz około 383 zł. w okresie wiosenno-letnim. Pozostałe koszty utrzymania małoletnich powodów nie różnią się wiele pomiędzy sobą. Uczęszczają oni do szkoły gimnazjalnej, pozostając w podobnym wieku. Ich koszty w zakresie potrzeb żywieniowych-400 zł./miesięcznie i odzieży-150 zł./miesięcznie są takie same. Kwota wydatków szkolnych w przypadku małoletniego K. B. (2) jest nieznacznie wyższa co wynika z faktu, iż uczęszcza on na zajęcia pływania, czego nie czyni małoletnia K. B. (1). Jej koszty są jednakże wyższe w związku z potrzebą pobierania korepetycji z języka angielskiego-100 zł./miesięcznie. Ponadto wymaga ona gorsetu oraz aparatu ortopedycznego-odpowiednio koszt 150 zł. i 3.000 zł. Małoletni K. B. (2) wymaga tylko aparatu ortodontycznego za wydatkiem w wysokości 3.000 zł. Ustalenia te prowadzą do konkluzji, iż małoletni wymagają środków finansowych w wysokości około 1.200

zł./miesięcznie. Ustalenie zakresu potrzeb małoletnich K. B. (1) i K. B. (2) pozwoliły skoncentrować się na ocenie możliwości zarobkowych i majątkowych A. B..

Przechodząc zatem do tych właściwości pozwanego należało przypomnieć, iż pod pojęciami tymi w doktrynie sądowej rozumie się zarobki i dochody, jakie uzyskiwałby zobowiązany przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody.-tak uchwała Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNP 1988, nr 4, poz. 42. Ustalenia, które poczynił Sąd orzekający w niniejszej sprawie, pozwalają przyjąć, iż pozwany A. B. znajdował się w dobrej sytuacji materialnej do czerwca 2012 roku. Po tym czasie uległa ona znacznemu pogorszeniu. Wbrew stanowisku strony powodowej nie zostało wykazane, aby pomimo utraty najpoważniejszego klienta aktywność gospodarza A. B. była nadal tak dochodowa jak dotychczas. Przekonują o tym przede wszystkim zeznania roczne w latach 2010-2012, które pozwany składa do właściwej miejscowo władzy podatkowej. Przedstawicielka małoletnich powodów podnosiła, iż pozwany nie wykazuje wszystkich swoich dochodów, lecz nie była w stanie wykazać tych okoliczności, w szczególności wysokości nieujawnionych kwot. Sąd nie mógł w związku z tym uznać ich za udowodnione, co skutkowało przyjęciem w tej części za prawdziwą zeznań pozwanego. Sąd nie mógł bowiem oprzeć swojego orzeczenia tylko na niepopartym dowodowo zaprzeczeniu procesowym. To na stronie powodowej ciążył ciężar wykazania faktów, z którego wywodziła ona korzystne dla siebie skutki prawne.

Koniecznym stało się wobec tego przyjąć, iż pozwany A. B. pozostaje obecnie osobą, której działalność gospodarza przynosi stosunkowo niewielki zysk. Posiada on przy tym oszczędności oraz dobra nieruchomości o istotnej wartości. Jednocześnie jest on świadomy potrzeby alimentacji swoich małoletnich dzieci. W ocenie Sądu nie do pogodzenia z zasadami współżycia społecznego byłoby uznanie, iż jest on w stanie łożyć na utrzymanie dzieci alimenty w wysokości 250 zł./miesięcznie, czy 400 zł./miesięcznie . Kwoty te nie odpowiadają bowiem jego możliwościom zarobkowym i majątkowym ani potrzebom jego dzieci. Pozwany jest osobą zdrową, wykształconą, z doświadczeniem w prowadzeniu działalności gospodarczej. Jego wiek oraz zamierzenia gospodarcze, które planuje w najbliższej przyszłości, pozwalają zakładać, iż jego trudności zarobkowe mają charakter przejściowy, lecz do czasu ich zmiany, wpływają one w sposób bezpośredni na zakres ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego-patrz art. 316§1 ustawy z dnia 17 listopada 1964r.-Kodeks postępowania cywilnego(Dz. U. Nr 43, poz.296 ze zm.-dalej "k.p.c."). Nie może być bowiem tak, co wynika już z wcześniejszych rozważań Sądu, iż sytuacja materialna dłużnika nie pozostaje bez wpływu na sytuację jego wierzyciela alimentacyjnego. Wpływ taki można zaobserwować w rodzinach zamieszkujących wspólnie, w których zmniejszenie zarobków rodziców wpływa wprost na możliwe zaspokojenia wydatków ich dzieci. Kierując się tym stanowiskiem nie sposób było podzielić żądania strony powodowej, która domagała się alimentów w łącznej kwocie 2.000 zł. Analiza zeznania podatkowego pozwanego w 2012 roku oraz jego zeznań przed Sądem pozwala przyjąć, iż jego dochód wynosi około 10.000 zł./rocznie. Z kwoty tej, co oczywiste, nie można zaspokoić żądań małoletnich powodów oraz pozostawić pozwanemu dostatecznej ilość środków nie doprowadzając do jego materialnego zniszczenia. Wymagało przy tym uwagi, iż pozwany jest właścicielem dóbr nieruchomości oraz oszczędności w wysokości 20.000 zł., nie ma zaś powodu, dla której nie mógłby ich przeznaczyć na potrzeby swoich dzieci. Nie pomijając jego bieżących kosztów utrzymania oraz zaległości płatniczych w związku z podejmowanymi działaniami gospodarczymi, należało przyjąć, iż posiada on dostateczne środki, aby zaspokoić potrzeby dzieci w wyższym stopniu niż na to zgadzał. Zdaniem Sądu poziom ten obecnie wyznacza kwota 550 zł. Łącznie 1.100 zł./miesięcznie. Przekracza ona rocznie całość aktualnego dochodu pozwanego, zmuszając go do zaspokajania swoich potrzeb ze wcześniej zgromadzonych oszczędności. Należało w tym miejscu jednak dać prymat potrzebom dzieci. Pozwany może bowiem zrationalizować swoje działania gospodarcze albo podjąć zatrudnienie pracownicze. Do czasu poprawy sytuacji materialnej powoda w większym stopniu ciężar utrzymania dzieci powinien spoczywać na matce powodów. Jej dochód jest bowiem niemalże dwukrotnie wyższy niż dochód pozwanego.

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak w pkt 1 wyroku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

W pkt. 3 wyroku, Sąd, odpowiednio do art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążenia strony powodowej kosztami oddalonego powództwa, aby nie umniejszać alimentów, które zostały przyznane małoletnim powodom, nie posiadającym żadnego innego majątku.

W pkt. 4 wyroku na podstawie art. 98 kpc od pozwanego, w części, w jakiej powództwo uwzględniono, zasądzone na rzecz Skarbu Państwa należne koszty sądowe.

W pkt. 5 wyroku, Sąd odpowiednio do art. 333§1 pkt 1 k.p.c. nadał wyrokowi w pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności.